

2 ÚČTOVNÍCTVO PODNIKATEĽOV FYZICKÝCH OSÔB

2.1 Účtovníctvo ako nástroj na zníženie podnikateľského rizika

Podnikanie je značne riziková činnosť, preto by mal podnikateľ využiť všetky informácie, ktoré mieru podnikateľského rizika znižujú. Najvýznamnejšie informácie z tohto hľadiska poskytuje účtovníctvo. Účtovníctvo predstavuje uzavretý, vnútorne usporiadaný systém informácií v peňažnom vyjadrení o podnikateľskej činnosti a o výsledku tejto činnosti.

Základný cieľ účtovníctva je poskytnúť informácie o:

- a) majetkovej situácii podnikateľa (v akých konkrétnych druhoch majetku má podnikateľ viazané peniaze, ako je tento majetok ocenený, nakoľko je opotrebovaný, či je jeho zloženie vhodné vzhľadom na zameranie jeho podnikateľskej činnosti),
- b) zdrojoch, z ktorých bol majetok obstaraný (o výške vlastných a cudzích zdrojov a ich podrobnej štruktúre, o dlhodobých a krátkodobých záväzkoch – pôžičkách, úveroch, či nehrozí podnikateľovi pre veľkú zadlženosť konkurz, resp. skončenie podnikania),
- c) finančnej situácii a ziskovosti podnikateľa (či je schopný hradiť včas svoje dlhy, aký výsledok hospodárenia za daný rok dosiahol – či zisk, alebo stratu).

To všetko sú informácie nevyhnutné na to, aby podnikateľ ako manažér nerozhodoval živelne, intuitívne. Tieto informácie sa vyznačujú presnosťou, objektivnosťou a komplexnosťou. Podnikateľ na ich základe môže prijímať rozhodnutia:

- bežného charakteru, ako je nákup materiálu od rôznych dodávateľov v závislosti od ceny, dopravných a dodacích podmienok, o predaji výrobkov, tovaru, poskytovanie služieb podľa ekonomickej výhodnosti z hľadiska množstva, ceny, vzdialenosti, formy platenia a pod.,
- s dlhodobým dosahom, ako je ďalšie investovanie do novej, resp. rozšírenie existujúcej podnikateľskej aktivity, zmeny sortimentu a pod.

Účtovné informácie súčasne vypovedajú o dôsledkoch rozhodnutí podnikateľa, o tom, či sa jeho majetok zhodnocuje, zväčšuje alebo naopak. To je dôležité tak pre podnikateľa, ako aj pre externých používateľov účtovných informácií, predovšetkým pre správcov daní, banky, dodávateľov, odberateľov, zamestnancov.

Plnením uvedených úloh poskytuje účtovníctvo ucelený súbor hodnotových informácií o všetkých skutočnostiach, ktoré sú predmetom účtovníctva podnikateľov. Na splnenie týchto úloh treba všetky údaje zhromaždiť, roztriediť, spracovať (zaúčtovať), vyhodnotiť a prezentovať externým používateľom formou účtovných výkazov – účtovnej závierky.

Súhrn postupov, metód a použitých metodických prostriedkov, pomocou ktorých sa zisťujú príslušné ekonomické informácie o predmete účtovníctva, a tieto informácie sa spracovávajú tak, aby boli užitočné, porovnateľné a využiteľné, tvorí **účtovnú sústavu**.

V súčasnosti účtovnú sústavu tvorí sústava podvojného účtovníctva a sústava jednoduchého účtovníctva. **Tieto sústavy sa líšia predovšetkým:**

- v primárnom zameraní a využívaní účtovných informácií,
- v účtovnej metodike (účtovných zápisoch),
- v účtovných knihách,
- v obsahu a štruktúre účtovnej závierky,
- v spôsobe zisťovania výsledku hospodárenia,
- vo vnútorných kontrolných väzbách a kontrolných možnostiach.

2.2 Podnikatelia fyzické osoby ako účtovné jednotky

Na vedenie účtovníctva sa kladú rôzne požiadavky. Na ich uplatnenie, ako aj umožnenie a uľahčenie kontroly zo strany štátu, najmä správcov daní, ale aj z hľadiska sprehľadnenia vzťahov medzi jednotlivými podnikateľskými subjektmi a vnútri týchto subjektov, je nevyhnutné vymedziť pravidlá, podľa ktorých je podnikateľ povinný viesť účtovníctvo. Slovenská republika patrí k tým krajinám, kde účtovníctvo usmerňuje štát prostredníctvom štátnej inštitúcie poverenej riadením účtovníctva, ktorou je MF SR. Právna úprava účtovníctva v Slovenskej republike predstavuje pomerne široké spektrum právnych predpisov a vyznačuje sa vysokým stupňom regulácie. Predmetom právnej úpravy je bežné účtovníctvo (metodika a postup účtovania v účtovných knihách) aj účtovné výkazy – účtovná závierka (jej forma, štruktúra, obsah). Základné právne normy, ktoré upravujú účtovníctvo v Slovenskej republike, sú Obchodný zákonník, zákon o účtovníctve a opatrenia MF SR.

Obchodný zákonník obsahuje úpravu účtovníctva podnikateľov z dôvodu komplexnosti úpravy podnikania, pretože vedenie účtovníctva je súčasťou podnikateľskej činnosti. Obchodný zákonník ustanovuje pre účtovné jednotky základnú povinnosť – viesť účtovníctvo v rozsahu a spôsobom, ktorý je ustanovený v osobitnom predpise (t. j. v zákone o účtovníctve), ustanovuje dve možné aplikovateľné sústavy účtovníctva – sústavu jednoduchého účtovníctva a sústavu podvojného účtovníctva, a určuje skutočnosti, o ktorých účtovné jednotky v jednotlivých sústavách vedú účtovné záznamy.

3 ÚČTOVNÉ KNIHY V SÚSTAVE JEDNODUCHÉHO ÚČTOVNÍCTVA

3.1 Význam a druhy účtovných kníh a pomocných kníh v sústave jednoduchého účtovníctva

Činnosťou podnikateľa sa jednotlivé druhy majetku dostávajú do pohybu, mení sa ich forma, čo môže vyvolávať aj príslušné zmeny v zložení zdrojov, ako aj prírastky a úbytky príjmov a výdavkov. Všetky zmeny majetku, zdrojov, príjmov a výdavkov sa najskôr zaznamenávajú v účtovných dokladoch v peňažných, prípadne aj v naturálnych jednotkách (kg, ks, m).

Na základe účtovných dokladov sa uskutočňujú účtovné zápisy v účtovných knižkách. Účtovné knihy sú významným dokumentom na zachytávanie všetkých prírastkov a úbytkov majetku, zdrojov majetku, príjmov a výdavkov, t. j. transakcií, ktoré sa týkajú predmetu účtovníctva. Zvolený systém vedenia účtovných kníh musí umožňovať vhodné triedenie a zoskupovanie účtovných informácií, jednoduchú a účinnú kontrolu, ako aj vykonávanie účtovných zápisov čo najrýchlejšie a najhospodárnejšie.

Druhy a obsah účtovných kníh upravuje zákon o účtovníctve. Podľa § 15 zákona o účtovníctve **podnikatelia, ktorí účtujú v sústave jednoduchého účtovníctva, vedú tieto účtovné knihy:**

- a) peňažný denník,
- b) knihu pohľadávok,
- c) knihu záväzkov.

O ostatných zložkách majetku a záväzkov vedú pomocné účtovné knihy, ak ich vedenie treba na preukázanie a vykazovanie predmetu účtovníctva v účtovnej závierke (napr. knihu zásob, knihu dlhodobého majetku, knihu o záväzkoch z pracovnoprávných vzťahov). Účtovné knihy sa vedú v peňažných jednotkách, v pomocných knihách sa však používajú aj naturálne jednotky. Takisto treba viesť aj zoznamy účtovných kníh, zoznamy číselných znakov a iných symbolov použitých pri účtovaní v účtovných knihách.

Najdôležitejšia účtovná kniha pri vedení jednoduchého účtovníctva je **peňažný denník**. Okrem peňažného denníka patrí k účtovným knihám aj kniha pohľadávok a kniha záväzkov. Ich rovnocenné postavenie s peňažným denníkom zvýraznil zákon aj tým, že podrobne špecifikuje ich obsah, pokiaľ ide o druhy vzťahov, ktoré sa v nich účtujú.

Zákon o účtovníctve ustanovil aj termíny otvorenia a uzavretia účtovných kníh.

Podnikatelia, ktorí vedú jednoduché účtovníctvo, **otvorí účtovné knihy vždy:**

- ku dňu začatia podnikania alebo inej samostatnej zárobkovej činnosti,
- k prvému dňu účtovného obdobia.

Podnikatelia, ktorí vedú jednoduché účtovníctvo, **uzavrú účtovné knihy vždy:**

- k poslednému dňu účtovného obdobia,
- ku dňu skončenia podnikania alebo inej samostatnej zárobkovej činnosti,
- ku dňu predchádzajúcemu deň účinnosti vyhlásenia konkurzu.

Účtovná jednotka v účtovnom období odo dňa účinnosti vyhlásenia konkurzu do dňa právoplatnosti uznesenia o zrušení konkurzu otvorí účtovné knihy ku dňu účinnosti vyhlásenia konkurzu a uzavrie účtovné knihy ku dňu právoplatnosti uznesenia o zrušení konkurzu.

Zákon o účtovníctve zakazuje otvárať uzavreté účtovné knihy po zostavení účtovnej závierky.

3.2 Forma a obsah účtovných kníh v sústave jednoduchého účtovníctva

Peňažný denník – obsah a zásady vedenia

Jednoduché účtovníctvo je založené na hotovostnom princípe, t. j. na oddelenom účtovaní príjmov a výdavkov od ostatných zložiek majetku a záväzkov a na daňovej orientácii. Dôkazom toho je aj najdôležitejšia účtovná kniha – peňažný denník. Peňažný denník obsahuje podľa § 15 ods. 2 zákona o účtovníctve najmä údaje o:

- a) stave peňažných prostriedkov podnikateľa – účtovnej jednotky v hotovosti a na účtoch v bankách,
- b) príjmoch v účtovnom období a v členení potrebnom na zistenie základu dane z príjmov,
- c) výdavkoch v účtovnom období a v členení potrebnom na zistenie základu dane z príjmov,
- d) priebežných položkách, zachytávajúcich pohyby peňažných prostriedkov, ktoré nie sú ešte príjmami a výdavkami podľa písmena b) a c).

Peňažný denník je určený na účtovanie:

- príjmov a výdavkov v hotovosti vrátane šekov a cenín,
- príjmov a výdavkov na účtoch v bankách vrátane úverov a termínovaných vkladov bez ohľadu na dobu ich splatnosti,
- priebežných položiek,
- uzávierkových účtovných operácií ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka.

Hlavné zásady, ktoré treba dodržiavať pri vedení peňažného denníka, sú tieto:

- účtovné zápisy sa robia v časovom slede tak, ako denne vznikajú a chronologicky za sebou nasledujú (preto názov denník);
- účtovné zápisy obsahujú iba peňažné operácie (preto názov peňažný denník). V peňažnom denníku sa neúčtujú operácie, ktorými sa predpisuje povinnosť platieb, odvodov, vystavených a prijatých faktúr. Tie sa účtujú v knihe pohľadávok, v knihe záväzkov a v ostatných pomocných knihách;
- účtovné zápisy sa týkajú skutočných príjmov a výdavkov v hotovosti a na bankových účtoch (nie nákladov a výnosov). Výnimku tvoria uzávierkové účtovné operácie, ktoré sa netýkajú skutočných príjmov a výdavkov v danom účtovnom období, ale majú vzťah k príjmom a výdavkom a ovplyvňujú základ dane z príjmov;
- všetky účtovné zápisy sa uskutočňujú na základe účtovných dokladov (najmä príjmových a výdavkových pokladničných dokladov a výpisov z účtov v bankách).

Úlohou peňažného denníka ako „hlavnej knihy“ jednoduchého účtovníctva je poskytnúť informácie o:

- príjmov a výdavkoch na zistenie výsledku hospodárenia,
- príjmov a výdavkoch na zistenie základu dane z príjmov (čiastkového základu dane z príjmov z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti),
- príjmov a výdavkoch na zostavenie účtovnej závierky (výkazu o príjmov a výdavkoch v požadovanej štruktúre).

Na splnenie týchto úloh **sa v peňažnom denníku uvádza:**

1. prehľad

- a) **peňažných prostriedkov v hotovosti** v členení na príjmy a výdavky,
- b) **peňažných prostriedkov na účtoch v bankách** v členení na príjmy a výdavky,
- c) **priebežných položiek** v členení na príjmy a výdavky.

Peňažný denník (1. časť)

P. č.	Dátum	Číslo dokladu	Text	Peňažné prostriedky v hotovosti		Peňažné prostriedky na účtoch v bankách		Priebežné položky	
				P	V	P	V	P	V

P – príjem, V – výdavok

Priebežné položky sa účtujú pri prevodoch:

- medzi pokladnicou a účtami v banke,
- medzi pokladnicami,
- medzi účtami v banke.

5 MAJETOK A ZÁVÄZKY PODNIKATEĽOV FYZICKÝCH OSÔB V SÚSTAVE JEDNODUCHÉHO ÚČTOVNÍCTVA

5.1 Peňažné prostriedky

Peňažné prostriedky sú pri vedení sústavy jednoduchého účtovníctva najdôležitejšou zložkou majetku podnikateľa. Medzi peňažné prostriedky patria:

- peňažné prostriedky v hotovosti,
- ceniny,
- peňažné prostriedky na účtoch v bankách.

Peňažné prostriedky môže podnikateľ získať z rôznych zdrojov. Zdrojmi peňažných prostriedkov sú príjmy:

- a) z vlastných zdrojov (z vkladu podnikateľa formou peňažných prostriedkov, z vlastnej podnikateľskej činnosti – z predaja výrobkov, tovaru, z poskytnutia služieb, z prenájmu nebytových priestorov alebo iného hmotného majetku, z predaja nadbytočného majetku),
- b) z cudzích zdrojov (z bankového úveru, z pôžičiek od iných subjektov, z dotácií).

Z časového hľadiska ide o:

- peňažné prostriedky, ktoré môže podnikateľ **okamžite použiť** (ich použitie nie je ničím podmienené ani obmedzené) – **sú súčasťou krátkodobého finančného majetku**. Takýmto majetkom sú peňažné prostriedky v hotovosti a ceniny;
- peňažné prostriedky, ktorých použitie môže byť **obmedzené viazanosťou vkladu**. Peniaze na bežných účtoch a na vkladových účtoch s **dobou viazanosti najviac jeden rok** – sú **krátkodobým finančným majetkom**;
- peňažné prostriedky na vkladových účtoch s **dobou viazanosti dlhšou ako jeden rok** (t. j. termínované vklady, ktoré budú v majetku podnikateľa dlhšie ako jeden rok) – **sú dlhodobým finančným majetkom**.

K ceninám sa zaraďujú poštové známky, telefónne a ostatné karty, ak majú hodnotu, z ktorej sa bude môcť čerpať po ich vydaní do používania, zakúpené stravné lístky...

Peňažné prostriedky sa oceňujú menovitou hodnotou, t. j. cenou, ktorá je na peňažných prostriedkoch uvedená, pri peňažných prostriedkoch na účtoch v banke je to hodnota uvedená na výpise z bankového účtu. Peňažné prostriedky môže mať podnikateľ v eurách alebo v cudzej mene. Ak má peňažné prostriedky v cudzej mene, musí ich mať **ocenené v cudzej mene aj eurách** a je povinný o nich účtovať v eurách aj v cudzej mene. **Peňažné prostriedky v cudzej mene** sa oceňujú menovitou hodnotou v cudzej mene a prepočítavajú sa kurzom príslušnej meny, a to vždy ku dňu ocenenia.

Dňom ocenenia je:

- deň uskutočnenia účtovného prípadu,
- deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (k 31. 12.).

Pri kúpe cudzej meny za eurá sa prírastok cudzej meny prepočíta:

- kurzom, ktorý bol použitý pri nákupe tejto cudzej meny (t. j. komerčným kurzom),
- referenčným kurzom (vyhláseným ECB/NBS v deň uzavretia obchodu).

Pri kúpe cudzej meny za inú cudziu menu sa prírastok cudzej meny uvedie ako hodnota úbytku inej cudzej meny v eurách alebo sa prírastok cudzej meny prepočíta referenčným kurzom v deň uzavretia obchodu.

Pri úbytku rovnakej cudzej meny v hotovosti a z účtov v bankách možno pri prepočte cudzej meny na eurá použiť ocenenie:

- referenčným kurzom vyhláseným v deň predchádzajúci dňu uskutočnenia účtovného prípadu,
- váženým aritmetickým priemerom (VAP metóda),
- spôsobom, keď prvá cena na ocenenie prírastku peňažných prostriedkov sa použije ako prvá cena na ocenenie úbytku peňažných prostriedkov (FIFO metóda).

Ak je úbytok cudzej meny spojený s úhradou záväzku, pri prepočte úhrady záväzku na eurá sa použije rovnaký spôsob, aký sa použije pri úbytku cudzej meny.

Počas účtovného obdobia sa kurzové rozdiely v sústave jednoduchého účtovníctva neúčtujú.

Ku dňu, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka, sa cudzia mena v hotovosti a na účtoch v bankách prepočíta na eurá referenčným kurzom vyhláseným v deň, ku ktorému sa zostavuje účtovná závierka (k 31. 12. daného roka). Kurzové rozdiely z prepočtu sa účtujú:

- a) v **peňažnom denníku** ako posledné položky pred účtovaním uzávierkových účtovných operácií, a to:
 - kurzová strata ako výdavok vynaložený na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie príjmov celkom, v druhovom členení ostatné výdavky,

7 DAŇ Z PRÍJMOV FYZICKEJ OSOBY

7.1 Podnikateľ ako daňovník dane z príjmov fyzickej osoby

Daň z príjmov fyzických osôb patrí z hľadiska jej konštrukcie k zložitým daniam daňovej sústavy SR. Vyplyva to z rôznorodosti príjmov fyzických osôb, ale aj zo snahy štátu minimalizovať daňové úniky. Všetky zdaniteľné príjmy sú rozdelené do niekoľkých relatívne samostatne posudzovaných okruhov – do čiastkových základov dane a osobitného základu dane. Zmyslom zdaňovania je vyrubiť daň len z tej časti príjmov, ktorá je znížená o výdavky. Pri každom druhu príjmov sú stanovené pravidlá, podľa ktorých sa tento príjem zníži o výdavky potrebné na ich dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie.

Daň z príjmov fyzickej osoby je legislatívne upravená zákonom o dani z príjmov, ktorý sa vzťahuje na:

- a) daň z príjmov fyzickej osoby,
- b) daň z príjmov právnickej osoby,
- c) spôsob platenia a vyberania dane fyzickej osoby a právnickej osoby.

Do zákona sa postupne implementujú opatrenia, ktoré posilňujú systematický boj proti daňovým únikom. Takýmto opatrením je napríklad zvýšenie sadzby dane na platby do krajín, s ktorými nemá Slovenská republika žiadnu spoluprácu v daňovej oblasti, preto ani zo strany správcu dane nie je možné skontrolovať a overiť opodstatnenosť, zákonnosť a zdanenie uskutočnenej platby. Ďalším opatrením je definovanie tých daňových a nedaňových výdavkov, ktoré sú zdrojom nielen legálnej daňovej optimalizácie, ale aj priestorom na jej zneužívanie prostredníctvom zahrnovania výdavkov do základu dane z príjmov v neprimeranej výške, resp. prostredníctvom zahrnovania časti osobnej spotreby do základu dane.

Daňovníkom dane z príjmov fyzickej osoby je fyzická osoba. Podľa rozsahu daňovej povinnosti môže mať fyzická osoba neobmedzenú daňovú povinnosť alebo obmedzenú daňovú povinnosť. Rozsah daňovej povinnosti týchto subjektov je uvedený v tabuľke:

Tabuľka 7.1

Fyzická osoba s neobmedzenou daňovou povinnosťou – daňový rezident	Fyzická osoba s obmedzenou daňovou povinnosťou – daňový nerezident
<ul style="list-style-type: none"> • fyzická osoba, ktorá má na území SR trvalý pobyt, alebo • fyzická osoba, ktorá sa v SR obvykle zdržiava aspoň 183 dní v príslušnom kalendárnom roku a to súvisle alebo v niekoľkých obdobiach <p style="text-align: center;">⇓</p> <p>predmetom dane je príjem zo zdrojov na území Slovenskej republiky a zo zdrojov v zahraničí</p>	<ul style="list-style-type: none"> • fyzická osoba, ktorá nemá na území SR trvalý pobyt, • fyzická osoba, ktorá sa v SR obvykle nezdržiava aspoň 183 dní v príslušnom kalendárnom roku a fyzická osoba, ktorá sa v SR obvykle zdržiava len na účely štúdia alebo liečenia, alebo ktorá hranice do SR prekračuje len na účely výkonu závislej činnosti <p style="text-align: center;">⇓</p> <p>predmetom dane je príjem zo zdrojov len na území Slovenskej republiky</p>

Problém zamedzenia dvojitého zdanenia v prípade, ak fyzická osoba má napríklad trvalý pobyt v jednom štáte, ale viac ako 183 dní v roku sa zdržiava v inom štáte, riešia medzinárodné zmluvy o zamedzení dvojitého zdanenia. Pri ich uplatnení sa aplikujú dve metódy:

- a) **metóda zápočtu dane** (napr. medzinárodná zmluva s Českou republikou, Maďarskom, Švajčiarskom, Belgickom),
- b) **metóda vyňatia príjmov** (napr. medzinárodná zmluva s Nemeckom, Rakúskom, Francúzskom). Túto metódu uplatní aj daňovník, ktorý poberá príjmy zo štátu, s ktorým nemá Slovenská republika uzatvorenú zmluvu a tieto príjmy boli v zahraničí preukázateľne zdanené, ako aj daňovník, ktorý poberá príjmy za prácu vykonávanú pre Európske spoločenstvo a ich orgány.

Zákon o dani z príjmov s účinnosťou od 1. 3. 2014 osobitne definuje **daňovníkov nezmluvných štátov**. Podľa § 2 písm. x) citovaného zákona je daňovníkom nezmluvného štátu fyzická osoba, ktorá nemá trvalý pobyt alebo právnická osoba, ktorá nemá sídlo v štáte uvedenom v zozname štátov uverejnenom na webovom sídle MF SR. Ministerstvo zaradí do tohto zoznamu štát, s ktorým má Slovenská republika uzatvorenú medzinárodnú zmluvu o zamedzení dvojitého zdanenia alebo medzinárodnú zmluvu o výmene informácií týkajúcich sa daní alebo inú podobnú zmluvu, ktorá upravuje otázky výmeny informácií v daňovej oblasti. Ministerstvo uverejnilo na svojom webovom sídle

zoznam štátov, s ktorými má Slovenská republika takéto zmluvy uzatvorené. Zásadná zmena vo vzťahu k daňovníkom nezmluvných štátov sa týka zvýšenia sadzby dane, a to z príjmov, ktoré sa zdaňujú daňou vyberanou zrážkou (podľa § 43 ZDP).

Ak daňovník s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky **vykonáva platby v prospech daňových subjektov nezmluvných štátov**, t. j. na územie štátov neuverejnených v zozname štátov vydávanom MF SR, je povinný z týchto platieb:

- zraziť daň sadzbou dane vo výške 35 %,
- odvieť zrazené sumy do 15. dňa každého kalendárneho mesiaca za predchádzajúci kalendárny mesiac príslušnému správcovi dane,
- tieto platby oznámiť správcovi dane na tlačive, ktorého vzor určilo finančné riaditeľstvo.

Vo vzťahu k daňovníkom **zmluvných štátov** je sadzba dane vyberaná zrážkou 19 %.

Predmetom dane sú príjmy z činnosti fyzickej osoby a príjmy z nakladania s majetkom fyzickej osoby. Príjem tvorí peňažné plnenie a nepeňažné plnenie (dosiahnuté aj zámenou) ocenené cenami bežne používanými v mieste a v čase plnenia alebo spotreby, a to podľa druhu, kvality, miery opotrebovania.

Premetom dane sú:

- a) príjmy zo závislej činnosti (§ 5),
- b) príjmy z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti, z prenájmu a z použitia diela a umeleckého výkonu (§ 6),
- c) príjmy z kapitálového majetku (§ 7),
- d) príjmy ostatné (§ 8).

Predmetom dane nie sú:

- príjmy získané darovaním, dedením nehnuteľností, bytu, nebytových priestorov, hnutelých vecí (okrem príjmov z nich plynúcich a darov poskytnutých v súvislosti s výkonom činnosti podľa § 5 alebo § 6 a darov, ktoré boli poskytnuté poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti od držiteľa),
- úver a pôžička,
- podiel na zisku (dividenda) vyplácaný zo zisku obchodnej spoločnosti a družstva určeného na rozdelenie osobám, ktoré sa podieľajú na ich základnom imaní, alebo členom štatutárneho a dozorného orgánu tejto obchodnej spoločnosti alebo družstva (od 1. 1. 2017 sú predmetom dane z dividend),
- daň z pridanej hodnoty uplatnená v cene tovaru alebo služby, ak ide o platiteľa tejto dane.

Základom dane z príjmov je rozdiel, o ktorý zdaniteľné príjmy prevyšujú daňové výdavky pri rešpektovaní vecnej a časovej súvislosti zdaniteľných príjmov a daňových výdavkov v príslušnom zdaňovacom období. **Daňová strata** tvorí rozdiel, o ktorý daňové